

СОВА ДОВГОХВОСТА

Strix uralensis Pallas, 1771

Таксономічна належність

Клас — Птахи (Aves), ряд — Совоподібні (Strigiformes), родина — Совові (Strigidae). Один з видів політипного роду; один з 3-х видів роду у фауні України, представлений 2-ма підвидами: *S. u. macroura* та *S. u. uralensis*.

Природоохоронний статус виду

Не достатньо відомий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Охоплює Європу, Азію, від Скандинавії на зх. до Японії та Кореї на сх. Пд. межа ареалу співпадає з пд. межею смуги тайги. В Європі існують реліктові популяції 3-х підвидів, одна з яких *S. u. macroura* заселяє Українські Карпати. У зимовий період зрідка залітає у Чернігівську, Волинську, Сумську, Черкаську та ін. обл.

Чисельність і причини її зміни

Один з найпоширеніших видів сов Закарпатської обл., трапляється частіше у букових лісах. Загальна чисельність складає близько 1 тис. ос., яка зростає у зимовий період за рахунок міграцій птахів з пн. Чисельність європейської популяції складає 53–140 тис. ос. У європейській частині Росії, Білорусі і країнах Балтії починаючи з 1960-х рр. зареєстровано ріст чисельності і розширення ареалу на пд.-зх. Причинами зміни чисельності є: незаконне знищення у сезон полювання, вирубування старих лісових масивів. Чисельність залежить також від інтенсивності розмноження мишоподібних гризунів.

Особливості біології та наукове значення

Осілий птах, який здійснює лише невеликі кочівлі. Займає букові, хвойні та мішані ліси

Карпат. Під час зимівлі спускається на Закарпатську рівнину, тримається на старих кладовищах, у дубових і заплавних лісах уздовж рр. Боржави, Тиси, Латориці. Гніздиться у старих гніздах інших птахів у березні–квітні. Строки гніздування дуже розтягнуті. У кладці 4–6 яєць. Насиджує самка протягом 27–29 днів. Поява молоді можлива з другої декади травня по липень включно. Пташенята знаходяться у гнізді біля 30 днів, і ще біля місяця виводок тримається у районі гнізда. Живиться здебільшого мишоподібними гризунами.

Морфологічні ознаки

Довжина тіла: 50–59 см, розмах крил: до 115 см, маса самців: 540–730 г, самок: 720–1200 г. Забарвлення сіре з темнішими рисками на

черевній частині та поперечними темними смугами на хвості. Карпати заселяють дві морфи — темна і світла, які відрізняються інтенсивністю загального забарвлення, до темно-бурого.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Знаходиться під охороною Бернської конвенції (Додаток II) та СІТЕС (Додаток II). ЧКУ (1994). Охороняється на території об'єктів ПЗФ Закарпатської, Івано-Франківської, Чернівецької, Львівської обл. Необхідно обмежити вплив фактору непокою у гніздовий період та попереджати браконьєрський відстріл мисливцями.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Луговой, 1988; Пекло, 1994; Луговой, Потіш, 1998; Степанян, 2003; Birds in Europe, 2004; Пукинський, 2005.

Автор: Л.А. Потіш
Малюнок: І.І. Землянських

● — місця гніздування